

„O școală pentru fiecare!”

**Liceul Tehnologic Lopătari,
Buzău**

**GHID DE BUNE PRACTICI
*O ȘCOALĂ PENTRU FIECARE!***

„O școală pentru fiecare!”

Coordonatori:

Prof.înv. primar Zota Mihaela

Prof. înv.primar Brătilă Carmen

Prof. Buna Gina

Autori:

Prof. înv. preșcolar Tănase Oana

Prof. Zota Giorgian

Prof. Stănescu Adrian

Director, prof. Albu Florinel

Prof.înv. primar Olteanu Adrian

Prof. Tuțu Cătălin

Pro. Lalu Ionuț

Prof. Vînătoru Veronica

Prof. Teșcan Florin

GHID DE BUNE PRACTICI „ O ȘCOALĂ PENTRU FIECARE”

Realizat în cadrul proiectului ERASMUS+ de mobilitate în domeniul educației școlare

Număr de referință: 2021-1-RO01- KA122-SCH-000020924

Perioada de desfășurare: 1 octombrie 2021 – 31 martie 2023

„O școală pentru fiecare!”

Cuprins

Cuvânt înainte	4
Integrarea și incluziunea școlară	7
INCLUSIVE CLASSROOM THROUGH ICT	17
INCLUSIVE CLASSROOM-INNOVATIVE TEACHING METHODS TO REACH EVERY SEN STUDENT.....	29

„O școală pentru fiecare!” Cuvânt înainte

Ghidul de bune practici „O școală pentru fiecare” este rezultatul final al proiectului Erasmus+ cu același nume, desfășurat în Liceul Tehnologic Lopătari din Buzău, în perioada 1 octombrie 2021- 31 martie 2023.

Proiectul Erasmus+ „O școală pentru fiecare” este un proiect de mobilitate în domeniul educației școlare, prin intermediul căruia douăsprezece cadre didactice din școala noastră și din cele 5 structuri aferente, un profesor învățământ preșcolar, trei profesori învățământ primar și opt profesori pentru clasele gimnaziale și de liceu, au participat la două cursuri de formare Erasmus+ în domeniul educației incluzive, desfășurate în două țări europene diferite, Croația și Malta, ceea ce a condus la o deschidere europeană mai largă a școlii noastre. Totodată, desfășurarea cursurilor în limba engleză și folosirea în cadrul acestora a platformelor digitale și tehnologiilor moderne a contribuit la dezvoltarea competențelor lingvistice și digitale ale cadrelor didactice participante.

Proiectul a pornit de la nevoia școlii noastre de a crea un climat incluziv, propice dezvoltării armonioase a tuturor copiilor din comuna noastră, de a deveni o școală incluzivă, o școală pentru fiecare dintre elevii noștri, de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a, fie că sunt supuși riscului de excluziune socială din cauza dificultăților financiare, fie că provin din familii în care unul sau ambii părinți sunt plecați la muncă în străinătate sau care suferă de discriminare din diferite motive (situație socio-economică, familii monoparentale) sau a copiilor cu CES.

Cursurile de formare Erasmus+ desfășurate în acest proiect au fost alese astfel încât să conducă la realizarea obiectivelor proiectului:

- dezvoltarea competențelor de utilizare a metodelor specifice educației incluzive la 12 cadre didactice, (32% din totalul profesorilor din unitatea noastră) centrate pe atitudini, valori și competențe corespunzătoare, necesare pentru a identifica nevoile copiilor aflați în

„O școală pentru fiecare!”

dificultate, pentru a înțelege ritmul lor de dezvoltare și îmbunătățire a educației acestora prin adaptarea curriculumului la nevoile de învățare;

- creșterea gradului de integrare a copiilor proveniți din categorii defavorizate prin aplicarea la clasă a metodelor specifice ed. incluzive, care vizează îmbunătățirea abilităților non-cognitive și motivația copiilor, încurajarea diversității în rândul lor și crearea unui mediu prietenos studiului pentru toți copiii, evitând astfel abandonul școlar și excluziunea socială;
- creșterea gradului de conștientizare de către părinți a importanței identificării dificultăților și a necesității integrării tuturor copiilor prin activități diverse: lectorate, întâlniri non-formale, parteneriate cu familiile elevilor și dezvoltarea abilităților parentale; mobilizarea comunităților în sensul susținerii educației; implicarea părinților în activitatea școlară și extracurriculară a copiilor prin crearea de activități în care aceștia să fie angrenați împreună pentru a le dezvolta acestora abilitățile de comunicare și relaționare cu copiii.

Cursurile de formare Erasmus+ incluse în acest proiect sunt:

1. „Inclusive classroom - innovative teaching methods to reach every sen student” organizat de Pricalica, în Zagreb, 20 - 26 martie 2022. Participanți: profesor învățământ primar Olteanu Adrian, profesor limba română Buna Gina, profesor limba engleză Vînătoru Veronica, profesor ed.fizică Lalu Ionuț, profesor matematică Tuțu Cătălin și profesor de religie Teșcan Florin.
2. „Inclusive classroom through ICT” organizat de Edu2GrowAssociation, în St. Julian, Malta, 07 - 15 mai 2022. Participanți: profesor învățământ preșcolar Tănase Oana, profesor învățământ primar Brătilă Carmen, profesor învățământ primar Zota Mihaela, profesor biologie Zota Giorgian, profesor informatică Stănescu Adrian și profesor istorie Albu Florinel.

Cunoștințele și deprinderile dobândite în urma participării la aceste cursuri au fost implementate la grupele de preșcolari, clasele primare, gimnaziale și liceale. Aceste cursuri au urmărit dezvoltarea în rândul participanților a unor competențe, aptitudini și atitudini caracteristice educației incluzive și non-formale. Cadrele didactice au avut posibilitatea să observe modalitatea în care sunt

„O școală pentru fiecare!”

aplicate metode specifice educației pentru diversitate și instrumente concrete pentru integrarea copiilor cu CES. Competențele dezvoltate în cadrul mobilităților diseminate colegilor și puse în aplicare la clasă, au ajutat la creșterea gradului de integrare a copiilor proveniți din categorii defavorizate dar și la o mai mare conștientizare în această privință din partea părinților.

Întreaga derulare a proiectului se regăsește pe blogul dedicat <https://scoalalopatari.ro/Erasmus/index.html>.

Prezentul ghid conține articole scrise de participanții la cursurile de formare Erasmus+ incluse în proiect, articole ce abordează noțiuni teoretice referitoare la integrarea și incluziunea școlară, la importanța folosirii jocului, a metodelor și a instrumentelor digitale în activitatea didactică pentru realizarea unei clase incluzive și a unei școli incluzive.

Prin publicarea acestui ghid, ne dorim să oferim *bune practici* în abordarea și deschiderea către problemele de integrare și incluziune, pentru crearea unui climat propice unei educații de calitate.

Considerăm că prin participarea la acest proiect, liceul nostru și-a atins obiectivul de a deveni o școală incluzivă – *O școală pentru fiecare!*

Prof. în. primar Brătilă Carmen
Prof. înv. preșcolar Tănase Oana

„O școală pentru fiecare!” Integrarea și incluziunea școlară

Prof. înv. primar Zota Mihaela

Trăim în plin secol al vitezei în care suntem supuși continuu schimbărilor și de aceea trebuie să ne adaptăm și să le primim cu ceea ce unele persoane numesc “open mind”.

De-a lungul timpului școala și-a dorit formarea unui spectru cât mai larg în ceea ce privește deschiderea oamenilor către nou, către necunoscut, dar mai ales asupra a ceea ce înseamnă adaptarea și integrarea copiilor cu CES.

1. Conceptul de integrare școlară

Integrarea școlară reprezintă procesul de educare a copiilor cu sau fără nevoi speciale, având drept scop final participarea deplină a tuturor copiilor la activitățile și viața în comunitate.

Aceasta implică educarea tuturor copiilor **în școlile obișnuite**, asigurarea serviciilor specializate în aceste școli, sprijinirea adecvată a cadrelor didactice și a personalului implicat, desfășurarea procesului instructiv-educativ după același orar, participarea copiilor cu nevoi special CES la cât mai multe activități în școală și în afara ei, utilizarea în comun a tuturor facilităților (bibliotecă, teren de sport, laboratoare, etc.), încurajarea prietenilor și a relațiilor sociale între toți copiii, educarea tuturor copiilor pentru integrare și acceptarea diferențelor dintre oameni, asigurarea programelor de sprijin individualizat și nu în ultimul rând, implicarea activă a părinților.

Principiile ce stau la baza integrării copiilor CES sunt relevante și fidele scopului

Principiul normalizării se referă la necesitatea asigurării condițiilor unei vieți normale pentru persoanele cu cerințe speciale în așa fel încât, acestea să trăiască conform standardelor după care trăiesc majoritatea membrilor comunității respective.

„O școală pentru fiecare!”

Principiul drepturilor egale - acest principiu reglementează accesul efectiv al persoanelor cu cerințe speciale la educație și alte servicii comunitare, precum și eliminarea unor obstacole sociale care ar putea împiedica satisfacerea în condiții de egalitate a unor necesități individuale pentru persoanele cu handicap.

Principiul dezinstituționalizării se referă la reformarea instituțiilor de asistență și ocrotire pentru persoanele cu cerințe speciale în direcția creșterii gradului de independență și autonomie personală a asistaților pentru o inserție optimă în cadrul vieții comunitare de care aceștia aparțin.

Principiul dezvoltării se referă la faptul că toate persoanele cu cerințe speciale sunt capabile de creștere, învățare și dezvoltare, indiferent de severitatea handicapului avut, în concordanță cu potențialul de care acestea dispun.

Principiul egalității șanselor în domeniul educației - acest principiu presupune ca școlarizarea copiilor cu cerințe educative speciale CES să se facă, pe cât posibil, în cadrul sistemului general de învățământ, prin eliminarea oricăror practici discriminatorii.

Principiul asigurării serviciilor de sprijin - acest principiu are în vedere atât copiii cu cerințe educative speciale CES, cât și persoanele care lucrează cu aceștia, inclusiv serviciile de consultanță/ consiliere ale acestora și presupune existența mai multor categorii de resurse:

- ❖ resurse umane - persoane cu cerințe educative speciale, părinții/ membrii familiilor acestora, specialiști din comunitate (cadre didactice, psihopedagogi, logopezi, psihologi, psihoterapeuți, consilieri, profesori de sprijin, profesori itineranți, kinetoterapeuți, ergoterapeuți, medici, asistenți sociali etc.);
- ❖ resurse instituționale - școli, comisii de expertiză, centre de zi, centre de asistență și ocrotire, centre de orientare, instruire, consiliere, cercetare și formare profesională etc.;
- ❖ resurse materiale;
- ❖ resurse financiare;

„O școală pentru fiecare!”

❖ servicii guvernamentale (sănătate, învățământ, asistență socială).

Principiul intervenției timpurii - acest principiu indică eficiența intervenției de reabilitare/ reeducare și de integrare la vârste cât mai mici, deoarece diferențele dintre copiii obișnuiți și cei cu deficiențe sunt mai greu observabile, iar șansele de integrare ulterioară în viața școlară sunt mult mai mari pentru copiii care au acces la învățământul preșcolar alături de copiii obișnuiți.

Principiul cooperării și parteneriatului - acest principiu are în vedere experiența practică unde s-a observat concret că integrarea și normalizarea se pot realiza dacă există o colaborare, un act de cooperare permanentă între partenerii implicați (elevi, profesori, părinți, organizații nonguvernamentale, consiglieri, etc.)

2. Etapele activității de integrare

Finalitatea oricărei activități de integrare o reprezintă incluziunea totală a copilului cu deficiențe. Pentru aceasta, este necesară rezolvarea respingerii sociale din partea societății prin: consilierea părinților și a școlilor, cooptarea copilului cu deficiențe în diferite activități școlare și extrașcolare (la nivel individual); prin acțiuni de cooperare a sistemului educațional normal în direcția dezvoltării unei integrări mature (la nivel organizațional); prin îmbunătățirea serviciilor și a beneficiarilor, prin crearea și stimularea ocaziilor de interacțiune cu publicul (la nivel societal).

Etapele efective, ca pași ai procesului de integrare constau în:

1. *Depistarea copilului* cu nevoi speciale prin identificarea de către familie/cadre didactice/ medici, apoi orientarea către C.P.C. Județean - Serviciul de evaluare complexă sau echipa Programului de integrare;
2. *Evaluarea globală* ce presupune evaluarea medicală, evaluarea socială, evaluarea psihopedagogică (S.E.C. și/ sau echipa programului de integrare/ Comisia Internă de Expertiză Complexă din școala specială), evaluarea curriculară inițială, constituirea dosarului.

„O școală pentru fiecare!”

3. *Decizia de includere în Programul de Integrare* este luată de I.S.J. pentru fiecare județ în parte, pe baza recomandării echipei de evaluare a Programului de Integrare (în urma analizei cazului) prin eliberarea unei adrese către școala integratoare.
4. *Constituirea echipei de caz.*
5. *Elaborarea programului de intervenție individualizată* (de către echipa de caz).
6. *Evaluarea curriculară* (de către cadrul didactic de la clasă, pe baza probelor elaborate în cadrul Programului de Integrare).
7. *Elaborarea programei curriculare adaptate* (de către cadrul didactic de la clasă și profesorul de sprijin și supervizată de I.S.J. pentru fiecare județ în parte).
8. *Aplicarea proiectului de intervenție și elaborarea programelor de recuperare/ abilitare* (de către membrii echipei de caz).
9. *Evaluarea periodică și adaptarea obiectivelor* proiectului de intervenție individualizată la particularitățile copilului.
10. *Evaluarea semestrială/ etapială și readaptarea curriculară.*
11. *Monitorizarea cazului* (I.S.J. - Programul de Integrare).
12. *Evaluarea finală* (la sfârșitul anului școlar și analiza cazului).

3. Incluziunea

Școala incluzivă - este denumirea instituției școlare din învățământul public de masă unde au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență al acestora, școală în care sunt integrați într-o formă sau alta și copiii cu cerințe speciale în educație, loc unde programul activităților didactice are la baza un curriculum specific (individualizat și adaptat) și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, profesori de sprijin /suport, alți specialiști în educație specială și părinți.

Pornind de la această realitate, în literatura de specialitate se vorbește și despre *clase incluzive* în care pot fi integrați un număr limitat de copii cu cerințe educative speciale:

„O școală pentru fiecare!”

- copiii/ elevi cu deficiențe mintale;
- copiii/ elevi cu deficiențe senzoriale (vizuale și auditive);
- copiii/ elevi cu deficiențe fizice;
- copiii/ elevi cu deficiențe sau tulburări de limbaj;
- copiii/ elevi cu dificultăți sau tulburări de învățare;
- copiii/ elevi cu deficiențe sau tulburări socio-afective și de comportament (inclusiv copii cu TSA-tulburări de spectru autist);
- copiii/elevi cu deficiențe asociate;
- copiii și tineri cu handicap, nedeplasabili, în vârstă de până la 30 de ani, care nu se pot integra în structurile învățământului obișnuit sub nicio formă datorită dizabilității.

Incluziunea ne apare astfel ca o mișcare spre extinderea scopului și rolului școlii obișnuite, un proces de transformare a acesteia pentru a putea răspunde cerințelor unei mai mari diversități de copii.

Educația incluzivă, ca deziderat educativ, promovează o pedagogie centrată pe copil, în condițiile în care învățământul trebuie să se adapteze diferențelor dintre oameni, la cerințele specifice de educație care derivă din acestea. Ea trebuie să fie accesibilă, flexibilă, comprehensivă. Proiectează un nou tip de școală: comprehensivă, deschisă, tolerantă.

Factorii principali ai incluziunii sunt:

- 1. cadrele didactice**, atitudinea lor față de copilul cu nevoi speciale, resursele disponibile (metode de predare, materiale, timp disponibil, competențe profesionale personale/de grup);
- 2. școala**, ce asigură copilului cu nevoi speciale un program de lucru într-o clasă obișnuită, cu alți copii de vârstă apropiată. Aceasta poate și trebuie să stimuleze prezența la școală a copiilor, deoarece reprezintă o șansă în plus ca procesul de integrare, ca munca în echipă a factorilor implicați să ajungă la rezultatul scontat.

„O școală pentru fiecare!”

3. familia care asigură (sau ar trebui să asigure) climatul securizant și cadrul optim necesar dezvoltării unei personalități echilibrate a copilului.

Incluziunea este despre:	Incluziunea nu este despre:
<ul style="list-style-type: none"> - diversitatea primitoare - beneficiul tuturor celor care învață nu numai a celor care sunt excluși; - copiii din grădinițe/ școli care se simt excluși; - oferă acces egal la educație sau oferă anumite resurse pentru anumite categorii de copii fără a-i exclude. 	<ul style="list-style-type: none"> - doar reforma educației speciale, ci reforma sistemului educațional formal și nonformal, în întregul lui; - a răspunde numai la diversitate ci îmbunătățește calitatea educației pentru toți cei care învață; - numai despre școli speciale ci și pentru sprijin, resurse suplimentare, către elevii din sistemul obișnuit de învățământ; - numai pentru a răspunde nevoilor copiilor cu dizabilități; - nu numai a răspunde nevoilor unui copil în detrimentul altuia.

Elementele cheie în definirea incluziunii

Se pot identifica patru elemente cheie care definesc clar incluziunea (UNESCO; 2005, p. 15):

- A. Incluziunea este un proces.**
- B. Incluziunea se referă la identificarea și ridicarea barierelor în acceptare.**
- C. Incluziunea este despre prezența, participarea și realizarea (împlinirea) tuturor copiilor/elevilor.**
- D. Incluziunea implică o abordare particulară a acelor grupuri de persoane care învață, care se găsesc în situație de risc, de marginalizare, excludere sau nerealizare (neîmplinire).**

„O școală pentru fiecare!”

Discuția despre incluziune prevede o **viziune holistică** asupra sistemului educațional (educația publică și cea privată în aceeași măsură) pentru că se referă la toți copiii.

4. Specificul procesului de învățare în școala incluzivă

Educația incluzivă se referă azi la ridicarea tuturor **barierelor în învățare** pentru **asigurarea participării** tuturor celor vulnerabili la excludere și marginalizare (UNESCO, 2000).

Fără a neglija predarea, școala incluzivă ridică **învățarea** la rang de principiu general și presupune, înainte de orice, acceptarea faptului că **orice copil poate învăța. Toți actorii educației învață**, se schimbă, se transformă.

De aici rezultă că și profesorii învață permanent, precum și managerii școlari și părinții și toți ceilalți membri ai comunității.

Școala incluzivă se adresează individualităților dar oferă în același timp soluțiile **colaborării și cooperării pentru o învățare eficientă**. Sursele învățării izvorăsc din relațiile interumane și din experiența permanentă cu obiectele, cu semenii și cu sine. Școala nu se dezvăluie numai ca un teritoriu al cunoștințelor academice ci și ca un teren al construirii relațiilor interumane.

Înainte de orice, ea definește o **abordare strategică** desemnată pentru a facilita succesul învățării pentru toți copiii. Prima cerință pe care o adresează educația incluzivă este descreșterea până la eliminare totală a excluderii de la educație, cel puțin din perspectiva nivelului pregătirii școlare elementare. Aceasta se propune prin asigurarea accesului, participării și succesului învățării în educația de bază, de bună calitate și pentru toți copiii.

Școala de tip incluziv este școala de bază accesibilă, de calitate și care își îndeplinește menirea de a se adresa tuturor copiilor, de a-i transforma pe elevi în sens pozitiv evolutiv, de a-i deprinde și abilita cu tainele lumii. Să le ofere bazele culturii și civilizației umane, pe înțelesul lor și în așa fel încât toți să beneficieze de acestea și să le dezvolte mai departe după puterile lor. De aceea, strategiile învățării trebuie astfel adaptate încât să corespundă diversității și nenumăratelor stiluri de învățare și dezvoltare, firești ale copiilor.

„O școală pentru fiecare!”

Școala incluzivă se adresează copiilor prin adaptarea sa continuă, **flexibilă** și **dinamică** la cerințele dezvoltării și înălțării acestora. Nu trebuie uitat nicicum faptul că scopul educației este de a asigura socializarea și dezvoltarea individuală în aceeași măsură. **Educația incluzivă** se realizează de preferință în **școlile și clasele obișnuite, dar nu numai**. Elementul cel mai semnificativ pentru o școală incluzivă este plasarea ei în **comunitatea de viață** a copiilor pe care îi educă. De aceea, educația incluzivă nu înseamnă desființarea școlilor speciale (deși anumite viziuni, orientări exclusiviste declară oportun acest fapt) ci asigurarea unor școli cât mai adecvate și apropiate de mediul de dezvoltare al copiilor cu care lucrează.

Și o școală specială poate fi incluzivă dacă își propune să dezvolte o politică de acces pentru toți copiii, este flexibilă, oferă servicii comunității și creează copiilor un mediu și situații de viață cât mai normale, nu speciale.

Educația incluzivă recunoaște și răspunde la diversitatea nevoilor și abilităților copiilor. Diferențele individuale de dezvoltare, particularitățile personale, stilurile de învățare, devin resurse și nu piedici în adaptare și integrare.

Educația prin perspectiva incluziunii schimbă astfel centrarea de la copilul văzut ca problemă la sistem educațional. (UNESCO, 2005, p.27)

<i>Tradițional: Copilul ca problemă</i>	<i>Educația incluzivă: Sistemul educațional ca problemă</i>
- Este diferit de alții	- Nu este echipat să facă față diversității (metode rigide, curriculum rigid, părinții nu sunt implicați, multe abandonuri, cazuri de repetenție)
- Are nevoi speciale (echipament special, mediu special, profesori speciali)	- Lipsa sprijinului pentru profesor și a echipamentului de formare
- Nu răspunde, deci nu poate învăța	- Nu poate preda unui copil cu o astfel de problemă
- Copilul - problemă - este exclus de la școală	- Mediul inaccesibil (problemă) exclude copiii din școală

„O școală pentru fiecare!”

5. Relația dintre incluziune și integrare

Incluziunea este diferită de integrare. Integrarea copiilor cu cerințe speciale are în vedere intrarea acestora în clasele obișnuite. Ea se concentrează pe mutarea copiilor de la școli separate la școlile locale, ale comunității. În mod obișnuit ei se mută pentru a-și petrece timpul școlar în clase separate și pentru a primi sprijinul necesar. Atunci când această mutare nu este însoțită de o creștere a interacțiunilor între elevii cu și fără dizabilități sau cu diferențe în învățare, putem considera că nu este un proces de integrare reală ci numai o etapă de integrare: integrarea fizică.

Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități. Aceasta înseamnă că și o școală specială poate fi incluzivă sau poate dezvolta practici incluzive în abordarea copiilor. Școlile deschise, prietenoase în care se urmărește flexibilizarea curriculumului, calitatea predării-învățării, evaluarea permanentă și parteneriatul educațional sunt școli incluzive

Profesorii nu trebuie să uite că ei sunt cei care pun în mișcare curriculumul școlar și că acesta nu este stăpânul lor. Principala preocupare a activităților didactice este firesc să fie integrarea școlară a tuturor copiilor care frecventează școala. O integrare care să însemne învățare, participare, implicare, parteneriat. Incluziunea este adeseori asociată cu elevi care au dizabilități, sau care au "nevoi educaționale speciale". De fapt, incluziunea se referă la educația școlară a tuturor copiilor și tinerilor, conform conceptului "școlii pentru toți".

Printre inițiativele actuale de îmbunătățire a sistemului educațional se urmărește nu numai creșterea performanțelor școlare, ci și educația elevilor pe relații de colaborare și pe îmbunătățirea mediului de învățare și predare. Pentru atingerea acestor deziderate copiii și tinerii sunt implicați activ, integrând ceea ce li se predă cu propria lor experiență de viață.

„O școală pentru fiecare!”

Așadar, notiunea de **incluziune** merge dincolo de conceptul de integrare, cunoscut deja. Când se vorbește de **integrare**, se evocă un individ care este în afara grupului și pentru care se va face un "efort" pentru a-l primi în grup.

Ideea de incluziune pleacă de la principiul că orice individ, oricât ar fi de diferit, aparține de fapt și de drept grupului social. Exista un loc de drept pentru el și există o recunoaștere a acestui drept.

*nediscriminare

*egalitatea în drepturi și în șanse

*evaluarea capacității persoanei

*evaluarea nevoilor

*dreptul la înțelegere

Deci, noțiunea de incluziune este traducerea într-o orientare socială și politică a valorilor conținute în Declarația Drepturilor Omului și Cetățeanului **„Toți oamenii se nasc și rămân liberi și egali în drepturi”**. Ea recunoaște fiecăruia apartenența egalității drepturilor grupului în care el trăiește - națiune, oraș/comună, cartier/sat, școală.

Proiectul „O școală pentru fiecare” are ca obiectiv prevenirea abandonului școlar și o mai bună incluziune a copiilor în risc de abandon școlar și a copiilor cu CES, prin servicii integrate de prevenire și intervenție, inclusiv prin intervenții asupra părinților/reprezentanților și specialiștilor din educație și servicii sociale. Asigurarea unui mediu școlar incluziv și dezvoltarea de măsuri de sprijin în funcție de nevoile specifice sunt esențiale pentru a asigura menținerea în școală a acestor copii, iar pe termen mediu și lung accesul la un nivel de educație superior și pe piața muncii, contribuind la reușita integrării lor profesionale și sociale și la combaterea riscului de sărăcie sau excluziune socială.

Referințe:

1. UNESCO, *Guidelines for Inclusion Ensuring Access to Education for All*, Paris, 2005;
2. UNESCO, *Incluziunea în educație. Ghid de politici*. Paris, 2009
3. UNGUREANU D., *Educația integrată și Școala Inclusivă*, Timișoara, Editura de Vest, 2000;
4. VRĂȘMAȘ T., *Învățământul integrat și/ sau incluziv*, București, Aramis, 2004;
5. VRĂȘMAȘ T., *Școala și educația pentru toți*, București, Miniped, 2003.

„O școală pentru fiecare!” INCLUSIVE CLASSROOM THROUGH ICT

Prof. înv. primar Brătilă Carmen

„Inclusive classroom through ICT” este denumirea cursului desfășurat prin intermediul programului Erasmus +, de către Edu2Grow Association, în St. Julian, Malta, în perioada 07 - 15 mai 2022.

Cursul a fost structurat astfel:

- ✚ Zile 1,2: Cultură și interculturalitate; jocuri interculturale, team-building, excursie culturală.
- ✚ Zile 3,4: Instrumente de incluziune; Instrumente online, stereotipuri și prejudecăți
- ✚ Ziua5: Audio și video.Instrumente digitale. Povești digitale în educație pentru facilitarea incluziunii.
- ✚ Zilele 6,7: Bloguri în aer liber
- ✚ Ziua8: Metodologia digitală. Vizita de studiu.
- ✚ Ziua9: Evaluare.

În cele 54 de ore de curs, participanții, cele șase cadre didactice, au observat și au testat metodele și instrumentele specifice educației incluzive, care pun accent pe creativitate, gândire critică, muncă colaborativă și alfabetizarea digitală prin folosirea instrumentelor TIC inovatoare.

La finalul cursului, toate cadrele didactice au primit diplomă de participare.

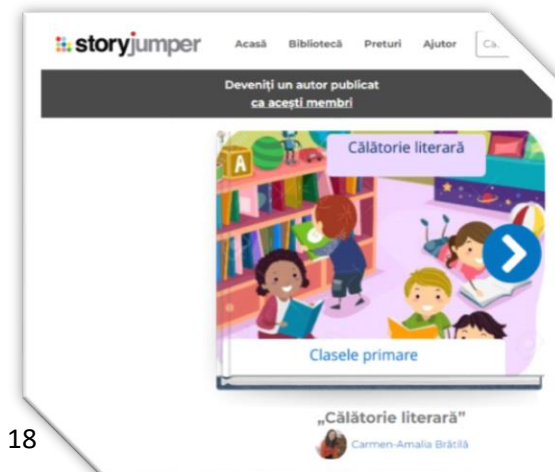
„O școală pentru fiecare!”

Instrumentele digitale observate și testate, atât în cadrul cursului, cât și în timpul anului școlar 2022-2023, în activitățile curriculare și extracurriculare sunt:

✚ **Aplicații cu Google Drive:** documente, prezentări, formulare, foi de calcul, desene, hărți, site-uri, Jamboard.

✚ **Storyjumper** - este o aplicație, o platformă online, care permite copiilor, părinților, cadrelor didactice, să-și creeze propriile cărți cu text, imagini și audio.

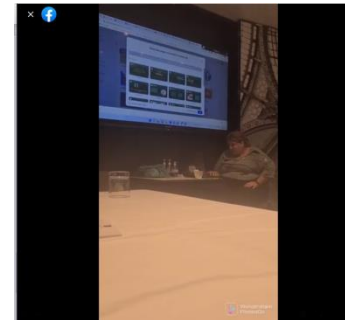
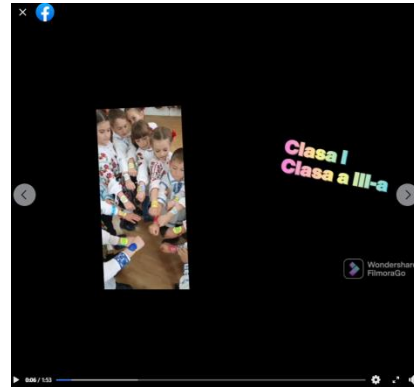

„O școală pentru fiecare!”

✚ **FimoraGo** - este un bun editor video pentru telefon sau tabletă, cu o serie de instrumente care te ajută să crezi rapid și eficient propriul videoclip; un creator de filme ușor de utilizat pentru Youtube sau alte rețele de socializare.

Film creat de elevul B.V., cls. a VII-a, Șc. Gimnazială Plaiul Nucului

Film creat de cadrele didactice, Diseminare proiect Erasmus +, în Malta
Liceul Tehnologic Lopătari

✚ **Inshot** - este o aplicație online gratuită pentru telefon sau tabletă, care-ți permite să editezi fotografiile, colaje și videoclipuri.

Serbare de Crăciun, 2022

Șc. Gimnazială Plaiul Nucului

Excursie, 2023

„O școală pentru fiecare!”

✚ **Pixrl** - o aplicație online, care oferă acces gratuit sau Premium, pentru editarea fotografiilor.

Realizat în cadrul cursului

✚ **PictraMap** - este o aplicație interactivă, care îi determină pe elevi să facă o călătorie virtuală.

Realizat în cadrul cursului

✚ **Picsart** - un editor foto, video online, care permite distribuirea imaginilor pe rețelele de socializare.

Realizat în cadrul cursului

„O școală pentru fiecare!”

✚ **Crossword puzzle maker** - o aplicație utilă și distractivă pentru elevi, părinți și profesori, un joc gratuit de cuvinte încrucișate.

Profesorilor le oferă resurse precum: planuri de lecție, fișe de lucru, activități, dar și posibilitatea de a-și printa rebusul creat.

✚ **Voki** - aplicație online gratuită, permite crearea de avatare personalizate care spun un text scris sau înregistrat de utilizator, elev sau profesor.

Realizate în cadrul cursului

„O școală pentru fiecare!”

✚ **Word Art** - este o aplicație online gratuită, ușor de utilizat, care scoate texte în evidență cu ajutorul efectelor speciale. Realizează un „nor de cuvinte”- un mod de reprezentare vizuală a unui text sau a unui șir de cuvinte, care acordă o importanță mai mare cuvintelor, care apar mai frecvent.

Realizat în cadrul cursului

✚ **Canva** - este o platformă/aplicație de design grafic, folosită pentru a crea invitații, cărți de vizită, pliante, planuri de lecție, fundaluri Zoom, prezentări, postere, documente și multe altele folosind șabloane concepute profesional.

Fiind o aplicație de editare cu mai multe funcții – editor de fotografii, producător de videoclipuri și creator de logo-uri , gratuită, Canva poate fi folosită cu ușurință de toată lumea. Puteți chiar să încărcați propriile fotografii și să le adăugați la șabloanele Canva folosind o interfață drag and drop.

Deși gratuită, pentru funcționalități suplimentare, Canva oferă și abonamente cu plată precum Canva Pro și Canva for Enterprise.

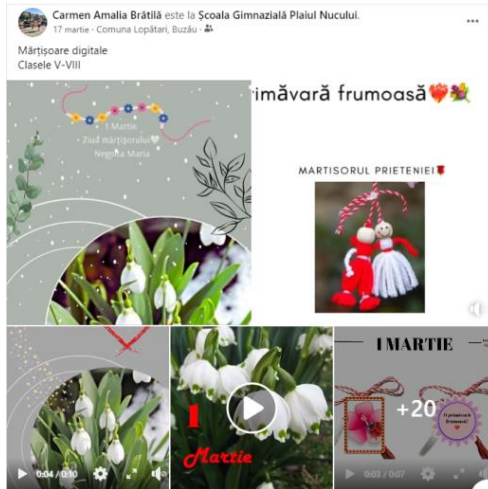
Realizat în cadrul cursului

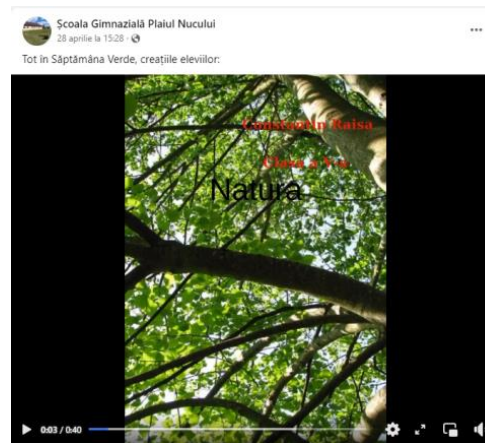

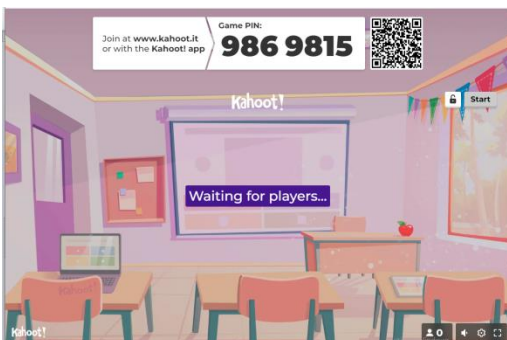
„O școală pentru fiecare!”

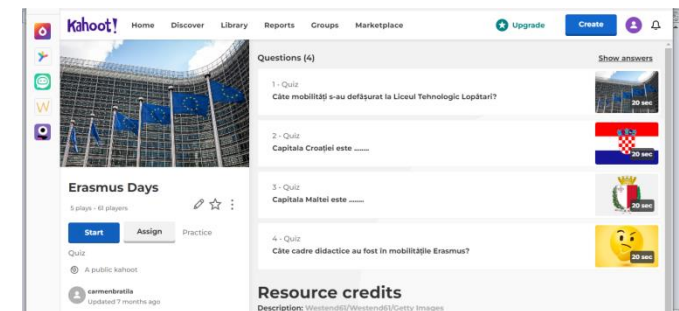
Creațiile elevilor

Kahoot - este o platformă gratuită de învățare, bazată pe joc și tehnologie educațională. Poți crea teste scurte, interactive, la care elevii răspund cu propriile dispozitive, introducând codul generat și distribuit de profesor. Pentru a face testul cât mai plăcut, poți adăuga imagini, clipuri video și diagrame întrebărilor solicitate.

Test realizat în cadrul diseminării

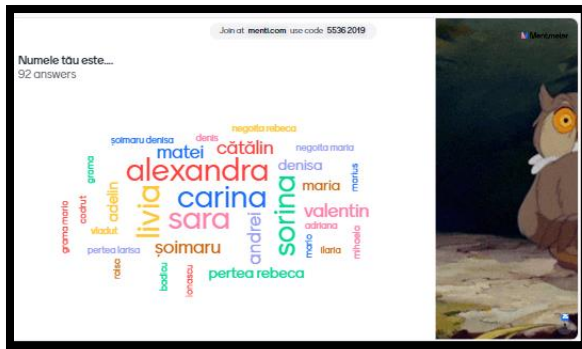

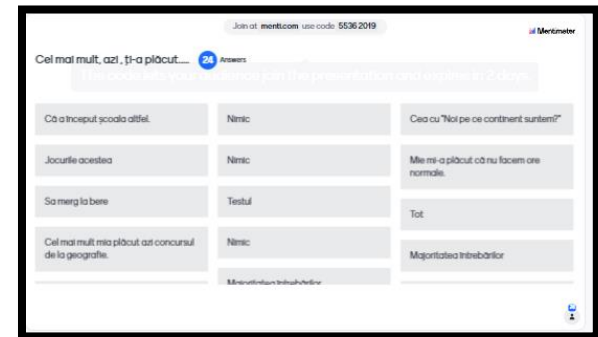
„O școală pentru fiecare!”

✚ **Mentimeter** - este o aplicație care permite utilizatorilor să creeze prezentări, să primească feed-back, în timp real, la cursuri, întâlniri, conferințe și alte activități cu grupul țintă.

Este un instrument pentru sondaje, unde adresezi întrebarea, generezi și distribuie codul, iar grupul țintă, după ce introduce codul, dă răspunsul solicitat, folosind telefonul mobil sau orice alt dispozitiv conectat la internet.

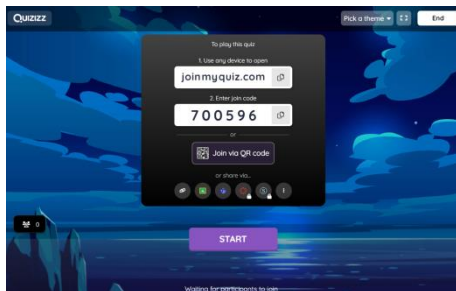
Realizat în Săptămâna Altfel, pentru elevii cls. V - VIII, de la Șc. Gimnazială Plaiul Nucului

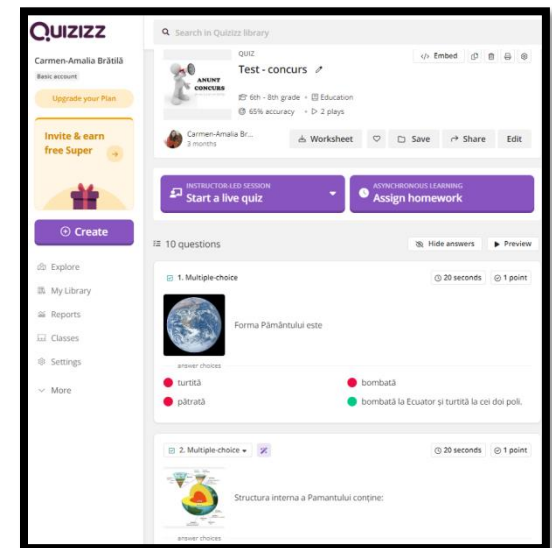
✚ **Quizizz** - este o aplicație, un instrument de evaluare online, gratuit și distractiv.

Are avatare amuzante, tabele live, imagini, muzică, membri și multe altele.

Pentru a rezolva cerințele testului, elevii se conectează prin introducerea codul distribuit de profesor, pe telefonul mobil sau pe un alt dispozitiv conectat la Internet.

Realizat în Săptămâna Altfel, pentru elevii cls. V - VIII, de la Șc. Gimnazială Plaiul Nucului

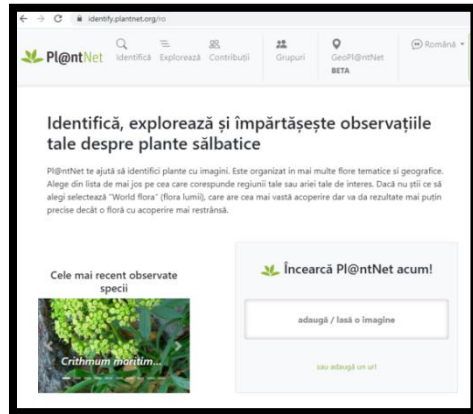

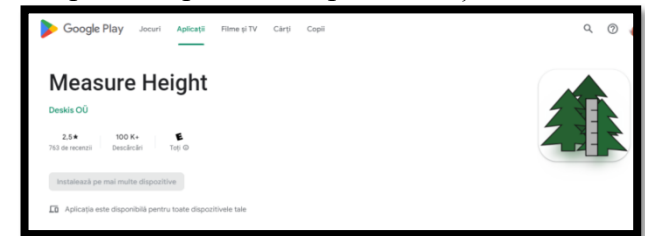

„O școală pentru fiecare!”

- ✚ **Plant Net** - este aplicația care te ajută să identifici plante cu imagini din Galeria telefonului, tabletei, laptop, PC sau pur și simplu fotografiindu-le. Aplicația identifică planta din imagine și-ți oferă informații complete despre aceasta.

- ✚ **Measure Height** - este o aplicația gratuită, disponibilă pe toate dispozitivele și care îți permite să estimezi înălțimea copacului și distanța către acesta.

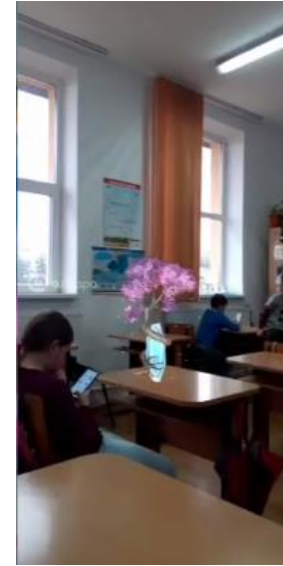
- ✚ **Arloopa** - este o aplicație gratuită pentru smartphone sau tabletă. Prin conținutul digital, imagini, sunete și text, impus în lumea reală cu efecte 3D uimitoare, poți crea o realitate augmentată și virtuală. Temele variate, precum: dinozaurii, animalele, biologie, chimie, geologie, fizică, Universul și Sistemul Solar, mașini, jocuri etc., îți captează atenția și stârnesc curiozitate.

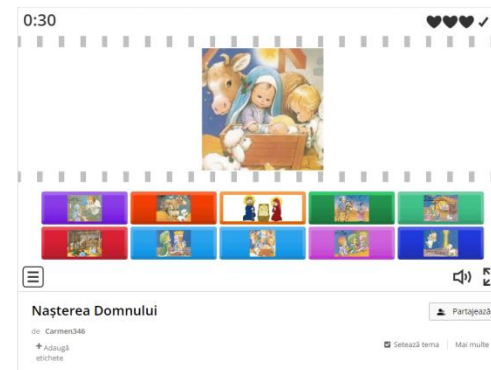
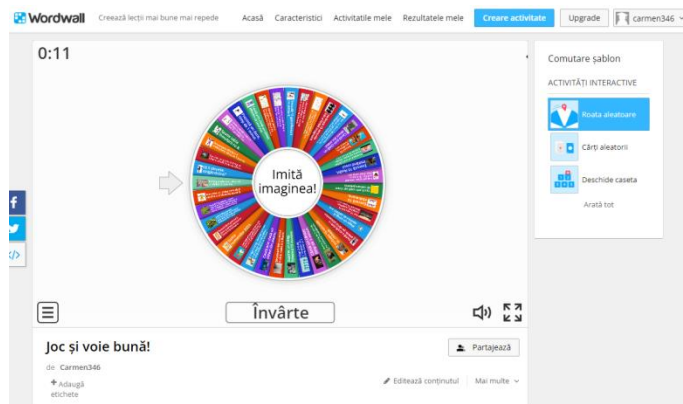

„O școală pentru fiecare!”

Imagini realizate de elevii claselor I și a III-a, de la Șc. Gimnazială Plaiul Nucului

Word wall - este platforma care permitea crearea unor activități educaționale în format digital, atât interactive, cât și imprimabile. Un mod simplu de a-ți realiza propriile resurse de predare, consolidare, recapitulare și evaluare. Chestionarele, potrivirile, jocurile de cuvinte și multe altele stârnesc curiozitatea copiilor indiferent de vârstă.

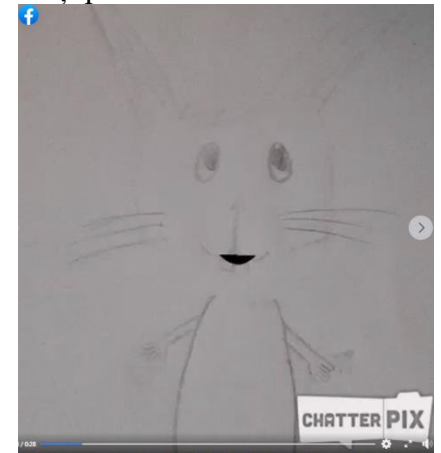
„O școală pentru fiecare!”

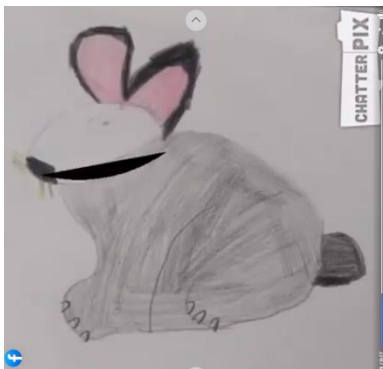
Chatter Pix Kids - este o aplicație mobilă gratuită, pentru copii, părinți, cadre didactice, care îți permite

realizarea unei imagini animate vorbitoare.

Intri în aplicație, selectezi imaginea dorită, trasezi o linie pe ecran, în locul unde ar fi gura elementului fotografiat, apăsăți butonul cu simbol de microfon și după 3 secunde poți înregistra ceea ce dorești să spună personajul sau imaginea. Înregistrarea durează maxim 30 de secunde.

Teme realizate de elevii claselor I și a III-a, de la Șc. Gimnazială Plaiul Nucului

27

„O școală pentru fiecare!”

- ✚ **Genially** - este o platformă online care permite crearea de infografice, video, ghiduri, imagini și prezentări digitale colorate, artistice și creative, dar și jocuri și teste distractive online.

*Prezentare realizată în cadrul diseminării proiectului **Erasmus +***

Mai multe imagini și videoclipuri :

➔ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100043369167200> Liceul Tehnologic Lopătari

➔ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100057137603153> Șc. Gimnazială Plaiul Nucului

„O școală pentru fiecare!”
**INCLUSIVE CLASSROOM-INNOVATIVE TEACHING METHODS TO REACH EVERY SEN
STUDENT
CROAȚIA - ZAGREB**

(20-26 MARTIE 2022)

Profesor Buna Gina

I. Metoda Montessori

Maria Montessori- 31 august 1870-1952 Italia (medic si pedagog)

- A creat un sistem de educație complex și complet: o teorie a educației , un sistem pedagogic, o bază materială originală.

- „Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi, această lume nu va mai exista când ei vor fi mai mari și nimic nu ne va permite să știm cum va fi lumea lor.”

(Montessori, M., 1977, p. 64)

„O școală pentru fiecare!”

Abordarea *Montessori* în clasa incluzivă:

Școala incluzivă reprezintă un pas mai departe în procesul de atenuare și eliminare a barierelor educaționale între copiii obișnuiți și cei cu diverse dizabilități.

- permite copiilor să învețe pe cont propriu, în timp ce sunt îndrumați de cadrul didactic;
- se permite copiilor să facă propriile alegeri în ritm propriu;
- se bazează pe cercetarea științifică care vine din observația indivizilor de la naștere până la maturitate;
- munca unui copil nu este clasificată;
- cadrul didactic evaluează ceea ce a învățat copilul, îndrumându-l în noi domenii de descoperire;
- copiii sunt liberi să învețe în ritmul lor;
- dezvoltă ordinea, coordonarea, concentrarea, independența și stima de sine.

Metodele Montessori subliniază dezvoltarea propriei inițiative și a abilităților naturale ale copiilor, bazându-se pe psihologia copilului și a dezvoltării sale.

Metodele se bazează pe sprijin emoțional, bunăstare, mediu primitiv și stimulat:

- se concentrează pe aspecte pozitive;
- este esențială o comunicare bună;
- activitățile sunt organizate în echipă și grup;
- sunt ajutați să-și exprime sentimentele;
- cuprind activități distractive.

„O școală pentru fiecare!”

În procesul de lucru cu un grup țintă special, este importantă alegerea activităților, instrumentelor, deoarece ceea ce se potrivește unui grup țintă, nu neapărat se potrivește altui grup. Activitățile de învățare vor avea un caracter activ, interactiv și centrat pe elev.

Jocurile logico-matematice reprezintă o forma plăcută și antrenantă prin care se pot exercita operațiile gândirii. Prin joc copilul învață cu plăcere, păstrează interesul mai mult timp, dobândește încredere.

S-au prezentat două jocuri matematice: cu numere (unitati, zeci, sute și mii) și cu figuri geometrice.

Jocul 1:

- Scopul: consolidarea deprinderii de a forma numere naturale de la 0-9999.
- Sarcina didactică: recunoașterea și formarea a cât mai multe numere de patru cifre folosind cartonașele.

Ex. 3486 (3000+400+80+6); 5947 (500+900+40+7).

Jocul 2:

- Scopul: dezvoltarea atenției și memoriei vizuale.
- Sarcina didactică: așezarea, după preferințe, a figurilor geometrice în funcție de mărimi și culori, apoi la alegerea cadrului didactic, având ca deprinderi creativitate, gândire, colaborare.

Tehnica Lotus - stimulează munca colaborativă în echipă și efortul creativ al fiecărui membru în soluționarea sarcinii date.

Sarcina didactică: dezvoltarea imaginației creatoare, a spiritului practic și de orientare.

Desfășurare: fiecare elev primește câte un desen cu o floare de lotus. Vor colora petalele după preferințe și vor scrie câte o dorință pe fiecare petală. Aceste dorințe nu trebuie să fie vizibile. Se împăturesc petalele spre interior și se pun într-un vas cu apă. Prima dorință îndeplinită va fi cea scrisă pe petala care se va deschide prima.

„O școală pentru fiecare!”

Atracția o reprezintă ordinea în care se deschid petalele.

„O școală pentru fiecare!”

Un alt joc a fost de asociere corectă/incorectă a cuvintelor date .

Scopul : activizarea vocabularului, dezvoltarea atenției și capacitatea de asociere rapidă a cuvintelor.

Desfășurare: fiecare grupă primește un set de cuvinte pe care să le asocieze corect și incorect (grupa I - substantive + adjective și grupa a II-a - verbe + adverbe).

Fiecare asociere este cu limită de timp și trebuie respectată.

Câștigă echipa care realizează asocierea corectă / incorectă în cel mai scurt timp.

II. Metoda Flipped Learning (învățarea inversată/răsturnată)

- a) Prezintă un amestec de predare directă cu învățarea;
- b) Este un mijloc de creștere a interacțiunii timpului de contact între elevi și profesori;
- c) Toți elevii sunt implicați în procesul de învățare;
- d) Elevii nu rămân în urmă dacă absentează;
- e) Conținutul informațiilor sunt permanent arhivate, poate fi revizuit sau arhivat oricând.

De ce să folosiți *Flipped Classroom*?

- profesorul nu susține prelegeri, el conduce procesul de învățare;
- asigură profesorului mai mult timp de interacțiune cu elevul;
- profesorul poate acorda mai mult timp elevilor cu dificultăți de învățare și care au nevoie de mai mult ajutor;
- folosește tehnologie pe care copiii o înțeleg și le place;
- elevii învață în ritmul lor și pot „întrerupe predarea”;
- exista un climat de clasă pozitiv;

„O școală pentru fiecare!”

- îi ajută pe părinți să-și ajute copiii;
- ajută atunci când profesorul sau studentul absentează;
- aceasta duce la Flipped Mastery Classroom.

Genious hour - O data la 8-10 săptămâni li se dă dreptul copiilor să aleagă subiectul pe care l-ar dori să-l discute printr-un proiect, dar să fie legat de materia predată (poate fi o dată pe săptămână).

First person narrative - joacă rolul personajului în diferite forme: video, scris etc.

Work in class - pentru a verifica elevii ce au înțeles după video, se aleg trei pahare în care elevii vor trebui să-și pună numele, astfel:

- pahar portocaliu (cei care sunt puțin confuzi);
- pahar verde (cei care au înțeles);
- pahar roșu (cei care nu au înțeles).

III. E-Twinning

- e-Twinning este o comunitate a școlilor din Europa, care oferă personalului didactic o platformă de comunicare, colaborare, demarare de proiecte și schimb de informații;
- promovează colaborarea școlară în Europa prin intermediul tehnologiei și informației (TIC), oferind asistență, instrumente de lucru și servicii școlilor (finanțat de Erasmus+);
- proiecte de colaborare de cel puțin două școli;
- oferă oportunități de dezvoltare profesională continuă, online și gratuită.

„O școală pentru fiecare!”

Toți profesorii participanți au folosit aceste metode și jocuri în diferite activități școlare.

